

OBSAH

Úvodem	9
I. K vývoji právní odpovědnosti lékaře	11
Odpovědnost lékaře — ve vztahu k povinnosti v různých společenských soustavách (11). — Právní odpovědnost a morálka (17). — Hluboké změny ve funkci a obsahu zdravotnictví po osvobození a změny v povaze odpovědnosti zdravotníků (18); výhledy (21).	
II. Předpoklady a formy právní odpovědnosti	23
K pojmu právní odpovědnosti (23). — Protiprávní jednání, zavinění, příčinná souvislost (25); ve zdravotnictví nevzniká odpovědnost bez porušení povinnosti a bez zavinění (nedbalosti) (27). — Právní odpovědnost ve zdravotnictví není třeba upravovat speciálně (28). — K otázce třídnosti v právu (33).	
Odpovědnost uplatňovaná v rámci pracovního kolektivu	37
Působnost vedoucích pracovníků (37); soudružská kritika kolektivu (38); vliv odborové a stranické organizace (40); provozní porady (41); kritika veřejnosti (42); národní výbory a jejich zdravot. komise (44); závodní lidové (soudružské) soudy (45). — Kárná odpovědnost (46), jiné služební sankce (47); interní přezkoumání nehod ve zdravotnictví (49).	
Trestně právní odpovědnost	50
K trestní odpovědnosti všeobecně (51). — Funkce vyšetřovatele, prokurátora, soudu, obhájce (53), přestupky a trestné činy (56). — Nebezpečnost jednání pro společnost jako podmínka trestnosti (57). — Tresty (58).	
Přestupek § 83 písm. b) tr. z. spr. (61)	
Některé jiné přestupky (63)	
Trestný čin ublížení na zdraví z nedbalosti — §§ 221, 222 tr. z. (64)	
Některé další činy ohrožující zdraví (67)	
Lékař jako veřejný činitel; nepřípustné odměny ve zdravotnictví (70)	
Občanskoprávní odpovědnost	78
Úvodní poznámky (78). — Újma — škoda, rozsah náhrady (79). — Škoda způsobená nesprávným postupem v úředním výkonu (81).	
Odpovědnost jednotlivého zdravotníka vůči poškozenému (83)	
Odpovědnost státu jako nositele zdravotní péče (84)	
Odpovědnost zdravotnického pracovníka vůči státu (89)	
Pojištění proti následkům zákonné odpovědnosti (92)	
Odpovědnost za svěření hodnoty (94)	
III. Porušení povinnosti — postup non lege artis	97
Protiprávní jednání jako jeden z předpokladů odpovědnosti (97). — Široký rozsah odpovědnosti za výkon zdravotnického povolání (98).	

Chyby v různých úsecích zdravotní péče	99
Porušení povinností v hygieně (99), v epidemiologii (100), při individuálních výkonech preventivních (102); v diagnostice (103), v léčebné péči (108); při poskytování první pomoci (113); v posudkové činnosti (121); ve vedení zdrav. dokumentace (125); v činnosti organizační, řídicí a kontrolní (127), zvláště při nedostatečném dohledu na podřízené (131); při vytváření podmínek bezpečnosti práce a provozu ve zdravotnictví (135). — Mimořádný význam uvědomělé kázně (138).	
Zvláštní rysy odpovědnosti v jednotlivých klinických disciplínách	139
Vnitřní a dětské lékařství (139). — Chirurgie (144). — Anesteziologie (147). — Gynekologie (150). — Oční lékařství (152). — Otorinolaryngologie (154). — Stomatologie (156). — Péče o nemocné infekčními chorobami (159). — Ftiseologie (162). — Dermatovenerologie (164). — Neurologie (164). — Psychiatrie (165). — Onkologie (168). — Rentgenologie a radiologie (171). — Laboratorní metody (175). — Fyzikální terapie a rehabilitace (177). — Transfúzní služba (180). — Hlavní rysy odpovědnosti středních a nižších zdravotnických pracovníků (183).	
Výkon zdravotní péče lege artis	187
Nevhodnost vydělování zvláštní kategorie „chyb umění lékařského“ (187), rozdíl mezi „ideálně správným“ postupem a postupem lege artis v konkrétní situaci (190), požadavek souladu praxe se stavem vědy (192). — Právní normy ukládající obecnou povinnost postupu lege artis (194), speciální medicínské instrukce (195), otázka jejich účelnosti (197). — Vymezení pojmu „stav vědy“ (202). — Aplikace nevyzkoušených metod (206).	
IV. <i>Zavinění</i>	211
Formy zavinění: úmysl, nedbalost (211), nedbalost vědomá a nevědomá (213), nedbalost — v podstatě otázka předvídání (214), zvýšená míra odpovědnosti ve zdravotnictví (215), její specifické problémy (216). — Měřítko předvídání podle konkrétní situace (217), rozdíl mezi trestně právním a občansko-právním pojmem nedbalosti (219). — Kritéria: přiměřenosti důvodů (221), osobních poměrů (221) a okolností případu (223), požadovaná míra péče; nikoliv péče „průměrného lékaře“ (227). — Některé problémy: omyl v úsudku (228), chyba v technickém provedení (231), selhání pozornosti, přehlédnutí (233), porušení zdravotnických předpisů (235), dozor na podřízené pracovníky (239), význam pracovního profilu zdravotníka pro posouzení nedbalosti v konkrétním případě (240).	
V. <i>Příčinná souvislost</i>	242
Dosah příčinnosti — „způsobení“ následků vzdálených nebo nahodilých (242), různá řešení nauky; podmíněnost nebo příčinnost? (244), možný postup při zjišťování odpovědnosti při sporném dosahu kauzality: řešit nejprve otázku zavinění (246). — Nesnáze bezpečného zjišťování kauzálního vztahu: pravděpodobnost či jistota (247).	
VI. <i>Zjišťování odborných otázek — znalecký posudek</i>	251
Význam posudku (251), funkce znalce, hodnocení posudku rozhodujícím orgánem (252), výběr a odborná kvalifikace znalce	

(253), obsah posudku, srozumitelnost dikce (255), průběžná spolupráce se znalcem (258). — Schéma posudku (258). — Kategorický předpoklad objektivity znalce (260).

VII. *Poučení nemocného a jeho souhlas s léčením. — Reversy* 262

Poučení nemocného: povaha a rozsah poučení (262), sdělování nepříznivých diagnóz (265). — Souhlas s léčením: aktivní úkoly lékaře v socialismu (267), otázka protiprávnosti léčebného úkonu bez souhlasu nemocného (268), všeobecný souhlas s léčením (271), souhlas s jednotlivými úkony (272), právní význam souhlasu (273), souhlas k léčení nesvéprávných osob (273); nebezpečí v prodlení: právo a povinnost lékaře jednat bez souhlasu (275). — Reversy: negativní, pozitivní, jejich právní význam (277).

VIII. *Povinnost mlčenlivosti* 281

Předpisy (281); účel této povinnosti (283), okolnosti, na které se vztahuje: ráz důvěrnosti v zájmu obecném nebo zúčastněných osob (284). — Prolomení povinné mlčenlivosti speciálními předpisy o oznamovací povinnosti (286), zproštění z mlčenlivosti (288), zákaz svědeckého výslechu (290), hlášení trestných činů (291). Míra povinné mlčenlivosti vůči příbuzným nemocného (292), důvěrnost zdravotnické dokumentace (293). — Různé (295).

Na závěr 298

Literatura 299

Seznam hlavních zkratk 304

Rezjume 305

Summary 317

Rejstřík 329